

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa M. S.

przeciwko I. sp. z o.o. obecnie D. sp. z o.o. z siedzibą
w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 grudnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 21 października 2015 r., sygn. akt VI ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7200 (siedem
tysięcy dwieście) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany D. sp. z o.o. (dawniej I. sp. z o.o.) w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 21 października 2015 r. oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 29 maja 2014 r. Sąd Okręgowy wyrokiem zaocznym uwzględnił powództwo powoda M. S. o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 283.076,31 zł, która przyznał z ustawowymi odsetkami od kwoty 112.104,59 zł od dnia 30 listopada 1999 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 170.971,72 zł od dnia 29 maja 2000 r. do dnia zapłaty. Po rozpoznaniu sprawy na skutek sprzeciwu pozwanego wyrokiem z dnia 24 lipca 2007 r. uchylił swój wyrok zaoczny, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 208.651,58 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 września 2002 r. do dnia zapłaty i oddalił powództwo w pozostałej części. Na skutek apelacji obu stron, po uchyleniu wyroku sprawa skierowana została do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy, który wyrokiem z dnia 29 maja 2014 r. uchylił wyrok zaoczny i zasądził pozwanego na rzecz powoda całą dochodzoną kwotę 283.076,31 zł z ustawowym odsetkami od dnia 25 maja 2000 r. do dnia zapłaty. Spór ogniskował się na wykładni umowy, a konkretnie na kwestii czy ustalone przez strony wynagrodzenia obejmowało stawkę podatku VAT. Interpretowane postanowienie § 5 ust. 1a umowy przewidywało, że wynagrodzenie będzie liczone w oparciu o stawkę roboczogodziny (brutto) w wysokości 12,00 zł. Sądy obu instancji uznały, że wolą stron było przyjęcie do kosztorysowania stawki 12,00 zł brutto za roboczogodzinę, która zawierała narzuty wynikające z nakładów według Katalogów Nakładów Rzeczowych (KNR), tj. koszty bezpośrednie, koszty pośrednie oraz zysk, lecz nie obejmowała podatku VAT, za czym przemawiały zasady współpracy stron na etapie wykonywania umowy, gdyż do dnia 30 lipca 1999 r. piętnaście faktur VAT wystawionych przez powoda obejmowało stawkę roboczogodziny 12,00 zł plus podatek VAT i były one przez pozwanego przyjmowane oraz terminowo płacone. Dopiero po wykonaniu przez powoda 69% robót pozwany po raz pierwszy zgłosił zarzut, że stawka roboczogodziny została przez powoda zawyżona.

W skardze kasacyjnej opartej na obydwu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. pozwany zarzucił naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 65 § 1 i 2 k.c. oraz art. 481 § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. i art. 5 k.c. Jako naruszone przepisy postępowania, uchybienie którym miało istotny wpływ na wynik sprawy skarżący wskazał art. 217 § 1 i § 3 k.p.c., art. 224 § 1 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c. i art. 286 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., a ponadto art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. We wnioskach domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwanego powód wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania ewentualnie oddalenie i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi przesłankami przewidzianymi w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., to znaczy występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebą dokonania wykładni przepisów prawa. Dostrzeżone zagadnienie skarżący ujął w pytaniu: „Czy w stosunkach pomiędzy przedsiębiorcami brzmienie art. 65 § 1 i 2 k.c. - zwłaszcza dyrektywy wykładni oświadczenia woli w oparciu o okoliczności, w jakich zostało ono złożone, ustalone

zwyczaje i zasady współżycia społecznego - daje możliwość dokonywania wykładni umowy idącej tak daleko, że wynikiem zabiegów interpretacyjnych będzie uznanie, że zgodnym zamiarem stron w chwili zawierania umowy było zawarcie umowy o treści jednoznacznie odbiegającej od dosłownego brzmienia kontraktu?" Z kolei przesłankę potrzeby wykładni przepisu, który wywołuje rozbieżności w orzecznictwie skarżący uzasadnił koniecznością zinterpretowania art. 65 § 1 i § 2 k.c. i zaznaczył, że „w szczególności sporne jest, czy potrzebna a wręcz czy w ogóle dopuszczalna jest wykładnia takich zapisów umowy stron, których znaczenia na gruncie językowych reguł interpretacyjnych jest jednoznaczne.”

Zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno być sformułowane jako problem prawny wymagający rozstrzygnięcia, z określeniem przepisów prawa, w związku z którymi powstał i wskazaniem argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi to być problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurystycznego, którego rozpatrzenie przyczyni się do rozwoju myśli prawnej i będzie miało znaczenie nie tylko do oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także przy rozstrzyganiu innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 976/14, LEX nr 1802572). Wskazane przez skarżącego zagadnienie prawne nie może być uznane za istotne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Wprost z treści art. 65 § 2 k.c. wynika, że przy dokonywaniu wykładni postanowień umownych należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych; rozbieżności te należy przytoczyć (zob.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 15 października 2002 r., sygn. akt II CZ 102/02, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., sygn. akt II PK 220/08, nie publ.;

czy z dnia 11 stycznia 2008 r., sygn. akt I UK 283/07, nie publ.). Konieczne jest też przedstawienia argumentacji świadczącej o tym, że wątpliwości mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, LEX nr 2054493). Przepisy wskazywane przez skarżącego tj. 65 § 1 i § 2 k.c. nie niosą w sobie wskazywanych przez niego wątpliwości. Językowe rozumienie spornego zapisu umowy nie było jednoznaczne, a wykładnia tej umowy nie została dokonana w oderwaniu od tego znaczenia, w związku z czym nie zachodzą przesłanki powoływane przez skarżącego jako podstawa wątpliwości interpretacyjnych

W związku z tym, że wymieniona przez skarżącego podstawa przyjęcia jego skargi kasacyjnej do rozpatrzenia nie zachodzi, a okoliczności sprawy nie wskazują, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. - Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 i art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 i w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800).